

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Štiristoletnica

Letos bo preteklo tristo in osemdeset let, odkar je izšla prva knjiga v slovenskem jeziku, katekizem Primoža Trubarja, ki se je skrival za imenom »ilirskega domoljuba«.

In v resnici ni bila samo verska gorečnost, ki je kmetskim sinu iz Račice narekovala to delo, ampak obenem gorko rodoljubje. Sam pravi, kako je hotel pokazati, da jezik njegovih rojakov ni tako surov in barbarski, da bi se ne mogel pisati in brati, kakor se je splošno mislilo. Trubar se je tudi zavedal, da ustvarja — boljše rečeno — k novemu življenju zbujajo jezik, ki je last vsa slovenskega rodu, tako da bi ga razumeli vsi njegovi sinovi, naj govorijo katerokoli narečje, ter ga je obenem ostro ločeval od vseh drugih slovanskih jezikov, pazeč, da ne bi mu primešal hrvatskih besedi (Predgovor k »Prvem delu novega testameta; 1557). In kdor ve, koliko ljubezni in truda je naš prvi knjigopisec položil v svoje največje življenjsko delo, koliko je zaradi njega prestopil trpljenja in s kakšnim idealizmom mu je svoje moči žrtvoval, ta razume, kako so mogle le iz najpristnejše privezanosti do rodnega bitja in žitja vznikniti Trubarjeve besede: »Ljubi Slovenci! Mi smo se, Bog ve, dosti trudili, kako bi našo besedo prav zapisali.« (Uvod k evangelijski Sv. Matevža; 1555). Naše prve knjige so sad naše prave narodne zavesti, izraz naše omike in žilave narodnega življenja, ki ga kljub naši malostilnosti, neugodnemu geografskemu položaju in številnim nasprotnikom, naj so bili kulturni narodi ali mongolski barbari, ni mogla zatreti nobena sila. Zato si je slovenski genij ustvaril književni jezik več sto let prej nego mnogi bolj številni narodi, slovanski ali neslovanski. Štiristoletni jubilej prvega slovenskega književnega dela je praznik časti in ponosa malega, a duševno bogatega naroda.

Ni pa ta jezik, kakor sploh noben jezik ne, samo mehanično sredstvo, da se posreduje širšemu krogu enako govorečih ta ali ona misel, ni samo golo obličje za praktično življenje, ampak izraz, forma, skrivnostno vir novih tvornih sil in nadaljnega izpopolnjevanja narodne samobitne kulture in duševnosti. Zato je tak kulturni jezik ne nadomestljiva samovrednota, za kar smo ga Slovenci vedno imeli in ga zato skrbno hranili in likali do one stopnje, na kateri se nam predstavlja danes v naši bogati književnosti. Koliko del lepega slovstva nam je na primer zopet letos podaril naš književni trg kljub veliki gospodarski stiski! Pri tem mislimo zlasti na neko prevodno delo, s katerim nam je prevajalec podal proizvod modernega francoskega duha z dovršenostjo, ki je mogla vzkliati samo iz najintimnejše duhovne sorodnosti. To je delo najtanjše krščanske miselnosti in čustvovanja, za katero je prevajalec našel v slovenskem jeziku v njega reznosti, trpkosti in poduhovitosti enako voljan in adekvaten izraz, kakor ga je Francoz imel na razpolago v svoji materinščini; in malokateri drugi slovanski jezik bi bil tako sposoben za podajanje misli in čustev, ki so plod izredno visoke duševne kulture. Pa to je samo en primer izmed mnogih.

Da — naš jezik je izraz naše, samo nam svojske, vseskozi izdelane kulture, ki je tudi tuje elemente sebi na svoj način tako prisvojila in s svojim duhom prešinila, da je obogatila sebe in tuje povzdignila. Naša slovenska duševnost je kakor naš jezik iz naših pristnih rodnišil sil izrastla in je od tujega vse, kar je dobro in vredno, svoji naravi primerno priljubila; v naši duševnosti, in naši omiki in duhovnem ustvarjanju ni ničesar tujega, kar ne bi bilo obenem tudi čisto naše. In vse, kar smo kot člani velikega krščanskega kulturnega občestva zapadla sprejeli, ni niti malo izbrisalo tistega pristno slovenskega narodnega duha, tistega prav Slovencev lastnega čutenja, ki ga na nas tujci iz distance boljše prepoznavajo nego mi sami (Beri »Gurnitzerja« od Nemke Dolores Wieser). V naši kulturi biti se krščanski zapadni elementi s slovanskimi prelinjajo v osobito enoto; naša katoliška krščanska navedena omika s svojo strogostjo, treznostjo in jasnostjo se v našem jeziku izraža z isto silo kakor mehkoča, vsprejemljivost, širokost pa obenem živost slovenske duševnosti. Katoliški in slovanski značaj slovenskega rodu sta enako vredni, pozitivni vrednoti, ki druga drugo izpopolnjujeta in podpirata.

Te misli nam prinašajo ob spominu na našo prvo knjigo. Saj je tudi Trubar kljub svojemu zmožnemu nauku bil po svoje borec za krščanske navedene vrednote na tem koščku zemlje, ograjenem od izloma. Obenem pa je poznal našo sorodnost z ostalimi južnimi Slovani in se prizadeval tudi za srbohrvatsko knjigo. Slutil je pač, kakšno važno mesto zavzema mali slovenski rod v skupini južnih Slovanov kot posredovalec med dvema enako vrednima kulturama, ki morata obe ostati v svoji pristnosti in nezamenljivosti samosvoji, obenem pa se harmonično dopolniti v višjo sintezo. To je zgodovinski narodni in kulturni program jugoslovanstva, v katerem slovenska kultura, naša religiozna in navedena bit in naš jezik, vsi skupaj, zavzemajo svoje prevladno mesto. F. T.

Konferenca MA

Zeneva, 30. januarja. Z. Konferenca Male antante je sklicana za ponedeljek v Montreux. Češkoslovaški, jugoslovanski in romunski zunanji ministri bodo razpravljali o skupnem stališču male antante za razorožitev konferenco. Pred tem vprašanjem bodo razpravljali še diplomatski in politična vprašanja, ki so v zvezi s parafiranjem rusko-poljskega napadalnega pakta.

Kitajska napovedala vojno

Krvavi boji za Šanghaj

London, 30. januarja. Tg. Kitajska vlada je v Nankingu sklenila, da napove Japonsko vojno. To je sklenil centralni izvršilni odbor Kuomintang. Kitajska vlada je mobilizirala že vse svoje armade in bivši predsednik Čang Kajšek je pozval vse kitajske generale, da zagrabijo za orožje proti japonskim vsiljivcem. Poveljniki vojaških edinic so dobili povelje, da čim najhitreje pošljejo svoje čete v Šanghaj. Čete 19. armade so že zapustile Nanking v smeri proti Šanghaju. V Nankingu so ogromne demonstracije, v katerih nosijo množice velike napise: »Postavite se proti vsiljivcem in držite Šanghaj za vsako ceno!« Tudi Nanking sam se z naglico utrjuje. Kitajska vlada je izdala manifest, v katerem izjavlja, da je napad Japoncev na Šanghaj nezakonit, in pozivlja države, naj ukrepejo učinkovite korake, da se pravičnost in mednarodne obveznosti ne bodo gazile po japonskem militarizmu. Ameriški generalni konzul v Nankingu je pozval vse Američane, naj se pripravijo, da v potrebi lahko v dveh urah zapustijo mesto. V Šanghaju se že pojavlja pomanjkanje živil. Mese imajo samo še za tri dni in vse cene so poskočile za 40 odstotkov. V tujem delu mesta je zelo depimirajoče učinkoval sklep kitajske vlade, da napove vojno, ker imajo Japonci pravico tam izkrcavati svoje čete, radi česar bodo večji boji neizogibni.

V Šanghaj so dospeli še trije japonski rusilci in štiri krizarke, ki lahko izkrcajo 5.000 vojakov. V nedeljo pričakuje še tudi prihod japonske ladje-matice za letala. Pričakuje se tudi prihod štirih ameriških rusilcev iz Manille. Dalje je došel v tujko naselbino angleški bataljon 750 mož iz Egipta, štiri angleški rusilci pa so pripravljani v Singapuru. Tudi ameriška flota v Havaju je pripravljena na odhod.

London, 30. jan. Tg. Kakor javljajo posebna poročila iz Šanghaja, so Japonci, preden so zasedli

mesto, vprizorili pravi peklenški boj za mesto. Vsake pol ure so grmele bombe z letal na gosto naseljeno mesto. Sedaj se ni moglo prešteti žrtve tega bombardiranja. Bombe so padale tudi v mednarodni del mesta in so ubile več oseb, vendar pa nobenega Evropejca. Povsod so bombe povzročile požar. Japonci so s streljanjem skoro popolnoma uničili in požgali severni kolodvor. Tudi po sklenitvi premirja je trajal boj še vso noč.

Šanghaj, 30. jan. Tg. Ob 8.30 vzhodnoazijskega časa (1.30 srednjeevropskega časa) je bilo 12 urno premirje končano. Japonci je napadli 20.000 vojakov redne kitajske vojske z artiljerijo. Japonci, katerih je bilo 4000 mož, so se morali umakniti proti severu. Domneva se, da je došlo iz Nankinga 10.000 mož kitajskih čet. Glavni boji se vršijo za severni kot mednarodne naselbine, kjer je eksploziralo že več bomb. Japonci so poslali v boj 35 bombnih letal. Več bomb je padlo tudi v mednarodno naselbino. Močno je bil poškodovan budistični tempel in poslopje lista »Nichi« ter poslopje šanghajske telefonske družbe. Okoli 10 je kitajska infanterija s topovi in oklopnimi avtomobili prodirala proti glavnemu stanu japonske mornarice v mednarodni naselbini.

Pariz, 30. jan. AA. Iz Šanghaja poročajo, da je bilo mesto Čapej davi ob pol 6 podobno velikanskemu pogorišču. Plameni so ponekod svigali 30 m visoko in vse je kazalo, da se ogenj širi proti mednarodni koncesiji. Ogenj v Čapeju razjeda tudi ves Šanghaj. V mestu se neprestano čuje pokanje strojin.

Singapur, 30. jan. AA. Štirje angleški torpedni rusilci, ki bi morali odpluti iz kitajskih vod in se vrniti v Anglijo, so dobili zapoved, da odgode svoj odhod.

San Pedro (Kalifornija), 30. jan. AA. Admiral Leigh je dal zapoved ameriški eskadri v havajskih vodah, da mora biti v nedeljo popolnoma pripravljena na odhod.

ZN ima paragrafe na izbiro

Japonci lahko mirno prodirajo dalje

Zeneva, 30. januarja. Svet Zveze narodov je že pripravil posebno izjavo o mandžurskem sporu, s katero je hotel stopiti na dan v javni seji večeraj. Izjava bi bila podana v imenu članov sveta, ki niso prizadeti v sporu, to je brez predstavnikov Kitajske in Japonske. Kakor v Parizu tako se svet tudi v Zenevi ni mogel odločiti za določen sklep o tem vprašanju, temveč se je hotel omejiti samo na medlo izjavo, h kateri bi se pozneje lahko pridružili tudi Kitajska in Japonska.

Medtem so se dogodki na Daljnem vzhodu pričeli razvijati z nenavadno hitrostjo in Japonci so zasedli Šanghaj. Tudi pravno je danes stanje mandžurskega spora za Zvezo narodov povsem drugačno, ker je večeraj kitajski delegat Jen s posebno vlogo na Svet zahteval, da se uporabi pri reševanju spora člena 10 in 15. Kitajska vlada se je odločila za ta sklep še preden so Japonci zasedli Šanghaj. Kitajski delegat se radi novih dogodkov in krvavih spopadov v Mandžuriji ne razburja mnogo in je v svojih nastopih pred Svetom, kakor tudi pred časnikarji povsem miren.

Ako se Kitajska sklicuje na člene 10 in 15 pravil Zveze narodov, boče s tem izzvati odločnejši poseg Zveze narodov v mandžurski spor. S sklicevanjem na člen 10 je Kitajska hotela poudariti, da gre v resnici za kršenje teritorialne nedotakljivosti in politične neodvisnosti, o katerih govorijo pravila Zveze narodov. Z zasedbo Mandžurije je Japonska prekršila suverenost kitajskega cesarstva. Člen 15 pooblašča generalnega tajnika Zveze narodov, da ukrene vse potrebno v primeru, da grozi nevarnost preloma diplomatskih odnosov med dvema državama in da izvede takoj preiskavo v zadevi. Ako se Zvezi ne posreči poravnati spora, tedaj objavi Svet poročilo o vprašanju. Ako za to poročilo glasujejo vsi člani Sveta razen prizadetih — v tem primeru gre za kitajsega in japonskega delegata — tedaj se ne sme no-

ben član Zveze narodov vojevati proti tistemu članu, ki se je uklonil zahtevam Zveze narodov. Konkretno je položaj naslednji: Kitajska, ki se je vselej sklicevala na Zvezo narodov in se pokorila njenim navodilom, bi pravno zmagala proti Japonci, ki bi se po takem sklepu, kakor ga predvideva člen 15, ne smela več vojevati s Kitajsko; v nasprotnem primeru bi nehala biti član Zveze narodov. Očividno so Kitajci imeli namen izzvati jasno in definitivno odločitev Zveze narodov.

Po tej novi intervenciji Kitajske, namerava Svet izdati preiskovalni komisiji, ki raziskuje spor v Mandžuriji, nova navodila. V smislu člena 15 se bo njena kompetenca razširila.

Spor se bo očitno nadalje zavlačeval, posebno ker ne namerava niti Amerika, na katero so Kitajci polagali vse upo, nič konkretnega ukrepati. Saj je ameriška vlada takoj, ko je odposlala svoje ladje pred Šanghaj, izjavila, da to ne pomeni nikakr front proti Japonci.

Pariz, 30. januarja. Z. V tujakšnjih merodajnih političnih krogih se smatrajo vsi dogodki v Šanghaju kot lokalna zadeva Japoncev in Kitajcev. S službenih strani se v vsakem oziru podpira stališče Japonske. Združenim državam pa se priporoča, da se ne vmešavajo v japonsko-kitajski spor.

ZN pošilja komisije

Zeneva, 30. jan. Tg. Generalni tajnik Zveze narodov bo danes predlagal Svetu Zveze narodov, da sestavi posebno preiskovalno komisijo za Šanghaj izmed diplomatskih zastopnikov, to je iz zastopnikov Francije, Anglije, Nemčije, Italije, Norveške in Španije. Sir Erik Drumond se prizadeva, da bi pripravil tudi ameriške Združene države do sodelovanja. Ta komisija ima nalog, da Svetu Zveze narodov čim najhitreje poroča o dejanskih dogodkih na Kitajskem.

Kaj misli MacDonald

London, 30. jan. Z. Ministrski predsednik se je v svojem snodnem govoru dotaknil tudi dogodka v Šanghaju. Govoril je v svojem volilnem okraju. MacDonald je izjavil, da je o položaju na Daljnem vzhodu poučen le iz časopisnih poročil. Rekel je, da se ne morejo niti iz koga norčevati, niti se vmešavati v kitajsko-japonski spor, kar bi storil vsak drugi. Imamo namreč zelo slaba izkustva z ozirom na napore, ki so jih napravile vlade vevselj, da vzpostavijo red in mir. Vsi smo podpisali Kel-pakt in vsi pripadamo Zvezi narodov.

Zagrebska vremenska napoved: Ponoči hladno. Podnevi toplo.

Japonsko pojasnilo v Moskvi

Tokio, 30. jan. Z. Odnosaji med Japonsko in Sovjetsko Rusijo postajajo vedno bolj resni. Iz Harbina poročajo, da se je 3000 ruskih železniških nameštencev oborožilo. Kitajski vrhovni poveljnik Činsao je pozval ruskega ravnatelja, naj zapove sovjetskimi četam, da pohlitojo v Harbin.

Moskva, 30. jan. Z. V zvezi s položajem v Mandžuriji je tujakšnji japonski poslanik Hirota obvestil po naredbi svoje vlade namestnika komisarja Karahana, da je bila japonska vlada prisiljena zaradi kitajskih izgovorov, da pošlje vojaštvo v Harbin, kjer živi 10.000 japonskih državljanzov, katerih življenje in premoženje je v nevarnosti. Japonska poudarja, da ta akcija nima nobenega drugega cilja kakor samo zaščito njenih državljanzov, in nima niti najmanjšega namena, da pregazi interese vzhodnokitajske železnice. Vendar pa je ta železnica odbila, da bi vršila japonski vojaški transporti, za katerega bi Japonska plačala vse stroške. Uprava vzhodnokitajske železnice gotovo ni bila poučena, v sled česar je smatrala japonska vlada za svojo dolžnost, da to vprašanje objasni sovjetski vladi. Karahan je nato obvestil japonskega poslanika, da je ravno način japonske akcije v področju Harbina povzročil ta nesporazum. Poveljstvo japonske vojske je preslilo za dovoljenje od uprave železnice za prevoz čet, toda že dvanaest ur nato so se začele japonske čete s silo vkrčavati in odposiljati svoje čete proti severu. Ta postopek se naravno ne more smatrati za korekten. Kar se tiče položaja čet na področju Harbina pri odpremi z železnice, to ni odvisno od ruskih, temveč v prvi vrsti od kitajskih oblasti, ki skupno s Sovjeti upravljajo to železnico. Pri tem se ne sme pozabiti, da vodi vzhodnokitajska železnica preko kitajskega ozemlja. Če kitajske oblasti dovolijo transport japonske vojske na področju Harbina, je popolnoma naravno, da tudi Sovjeti ne bode imeli ničesar proti temu, da bi se transport izvršil. Seveda ne smejo pri tem trpeti interesi vzhodnokitajske železnice. V tem smislu so bile 28. t. m. poslano instrukcije upravi železnice. Japonski poslanik je izjavil, da bo stališče Karahana brzojavno sporočil svoji vladi, in je ponovno poudaril, da japonska vlada želi edinole zaščito interesov svojih državljanzov ter upa, da bo našel povsod razumevanje.

Dogodki v Mandžuriji

Moskva, 30. jan. Službeno javljajo iz Pekinga, da je kitajsko vojno poveljstvo poglano v zrak vse mostove vzhodnokitajske železnice. Ruski nameštenci, ki so bili proti temu postopanju kitajskega vojaštva, so bili aretirani in pošteno pretepeni od Kitajcev.

Kitajska potrpežljivost ima tudi meje

Izjava kitajskega poslanika za »Slovenec«.

Bukarest, 30. jan. I. Vaš dopisnik je obiskal kitajskega poslanika v Bukareštu, ki zastopa svojo državo obenem tudi na belgrajskem dvoru in ga vprašal, če ima kakšno izjavo glede Reuterjeve vesti, da je Kitajska napovedala vojno Japonci. Poslanik je odgovoril, da mu manjkajo še vsa podrobna poročila svoje vlade glede resničnosti vojne napovedi. V stvari sami bi pa vojna napoved ne spremenila ničesar, kajti Japonska že več mesecev protipravno vodi vojno na kitajskem ozemlju, bombardira mesta, zaseda cele pokrajine, rekvirira med narodom itd. Dejanska vojna traja torej že delj časa. Kitajska vlada je vedno mislila, da bodo vevselj, ki so članice Zveze narodov, posegle vmes in izvajale posledice, katere predvideva pakt Zveze narodov za slučaj vojne in ki govorijo v prilog napadenim članicam Zveze narodov. Nič se ni storilo, je rekel kitajski poslanik, japonske čete nadaljujejo okupacijo in širijo grozodejstva med kitajskim prebivalstvom. Zadržne ledne so japonske čete nadaljevale svoje pohode tudi proti jugu in deloma celo zasedle mesto Šanghaj. Kitajska potrpežljivost, ki je priznana velika, ima tudi svoje meje. Vse nade v pomoč Zveze narodov so bile zaman. Kaj pa preostaja drugega kitajski vladi, kakor da pozove svoj narod, naj gre braniti svojo po nedolžnem napadeno zemljo. Mi se bomo morali boriti, čeprav smo se hoteli izogniti vojni nevarnosti in delali proti temu dolge mesece. Kitajska vlada je morala pozvati torej svoj narod, da stori svojo dolžnost. Premagala bo tudi še nadaljnje preizkušnje, toda kot rečeno, manjkajo pozitivne vesti, zato mi ni mogoče prejudicirati korakov, ki jih hoče v obrambo države ukreniti moja vlada.

Aretacije v Istri

Trst, 30. jan. Z. Te dni je bilo v Istri aretiranih okrog 40 dijakov in dva profesorja, ki so jih fašistične oblasti osumile, da so komunisti. V Istri so se zopet začele aretacije Slovencev in Hrvatov v mnogih vaseh. Tako sta bila v vasi Valcinia aretirana Anton Blagovič in Celestin Matičič. V drugih vaseh je bilo aretiranih 11 Hrvatov. V Svetem Ivanu pri Trstu sta bila aretirana Ljubo Kovarčič in Ciril Martelanc. Vse aretacije je izvršila tajna fašistična policija OVRA.

Argetoianu - Jorgov naslednik

Likvidacija Jorgovega režima ne gre od rok — Nove volitve bodo razpisali

Bukarešta, 30. januarja. Spricho najnovejših avdijenc pri kralju, spricho povratka finančnega ministra Argetoiana s svojega potovanja v inozemstvo in spricho bližnjega sestanka poslanske zbornice, se zopet širijo glasovi, da se pripravljajo važne spremembe v vladi in celo popolna izprememba Jorgovega režima.

Argetoianovo potovanje v Rim, Pariz in London je izzvalo vse političnih kombinacij po časopisju. Politični krogi se zanimajo za dve vprašanji: S čim se vrača Argetoianu in kaj namerava ukreniti? Zanimivo so kombinacije v tem pogledu. Ministri prijatelji menijo, da bo Argetoianu delal z vsemi močmi na to, da se sedanja vlada izvedencev nadomesti s politično vlado, ki bi ji predsedoval on. Argetoianu upa na pomoč kralja samega in na sodelovanje političnih voditeljev. Nova politična vlada bo razpisala volitve pod geslom konverzije agrarnih dolgov. Ako Argetoianu pri volitvah uspe, namerava organizirati novo politično stranko.

Druga kombinacija, ki tudi prihaja iz krogov ministrovih prijateljev je ta-le: Sestavila se bo liberalno-argetoianska vlada brez Duca. Volitve bi se v tem primeru ne razpisale. Mogoče je tudi kombinacija Dino Bratianu-Argetoianu; ta vlada naj bi bila samo prehodna in sledila naj bi liberalna vlada pod vodstvom Duca. Liberalna stranka se zavzema za takojšnjo vlado Duca-Argetoianu, in sicer brez razpisa novih volitev. Ta vlada naj bi ostala na krmlu države delj časa, da bi se med tem liberalna stranka konsolidirala. Ako bi ne bilo mogoče izvesti niti ene od teh kombinacij, potem bi Argetoianu se nadalje sodeloval v sedanji vladi. Glede Argetoianovega potovanja samega poročajo iz njegove bližine, da je finančni minister uspel. Njegovi prijatelji menijo, da je Argetoianu odpotoval v inozemstvo le z namenom, da se informira, ne pa zato, da bi našel denar. Sicer je

po najnovejših vestih izposloval tudi nekaj denarja v inozemstvu. Zveze, ki jih je upostavljal finančni minister s kompetentnimi krogi v Rimu, Parizu in Londonu, so za Romunijo velike važnosti.

V krogih drugih političnih skupin so glede morebitnih izprememb na vladi zelo rezervirani. Liberalni organ »Vittorul« piše, da bi po Argetoianovem povratku moglo priti do novega razvoja sedanjega položaja, toda list dostavlja, da za zdaj ni mogoče še govoriti o novih kombinacijah in predlogih.

»Patria«, organ narodnih kmetov, zahteva, da se v primeru sestave koncentracijske vlade razpusti parlament in razpišejo svobodne volitve. Drugo je vprašanje, kdo bo te svobodne volitve vodil. Kot jamstvo za svobodne volitve bi se morala sestaviti koncentracijska vlada, in to pred volitvami. »Indreptarea«, glasilo generala Averesca, je mnenja, da ni mogoče sestaviti koncentracijske vlade in se zavzema za vlado ene stranke.

Malo upanja je, da bi se sestavila koncentracijska vlada, ker ni mogoče doseči sporazuma med voditelji posameznih političnih strank. Vsaka stranka se namreč čuti dovolj močno, da bi prevzela vlado, ki naj bi potem njenemu izključnemu interesu izvršila volitve. Spricho teh raztrzanosti med političnimi strankami, je zelo verjetno, da bo tudi po teh novih kraljevih poizkusih ostalo vse pri starem. Tudi po smrti ministra pravde Hamangiuja je vse pričakovalo padec Jorgovega režima. Toda Jorga je rešil položaj silno enostavno s tem, da je imenoval za ministra pravde Valera Popa, dosedanjšega ministra brez portfelja, ki se je doslej bavil s problemom Sedmograške. S tem imenovanjem je ostal značaj vlade »izvedencev« nedotaknjen in zadovoljeno je tudi bilo želji Sedmograške, da postane njen predstavnik resorni minister. Za obravnavanje posebnih vprašanj Sedmograške se je pri predsedništvu vlade ustanovilo posebno tajništvo.

Na podoben način je Jorga zadovoljil besarabske poslance, ki so mu očitali, da nima Besarabija niti enega svojega predstavnika v vladi in da jo upravljajo samo Romuni iz stare kraljevine. Doslej je Besarabijo upravljali minister Gen. Rașcanu, ki je imel svoj sedež v Kișinevu. Predsednik Jorga je tudi tu našel kompromisno rešitev na ta način, da je imenoval za ministra Besarabije Vladimira Cristia s sedežem v Bukarešti. Nadalje je postavil Besarabca J. Buzdugana za državnega podtajnika ministrstvu trgovine in industrije. Opozicija je seveda zagnala krik, češ da se državna uprava s tem samo komplicira, ker ima sedaj Besarabija kar dva ministra, enega v Kișinevu, drugega v Bukarešti. Poleg tega je g. J. Buzdugan pesnik in se kot tak gotovo ne bo razumel na trgovino in industrijo.

Opozicija računa na nesoglasja med Jorgom in Argetoianom in upa, da bo energični Argetoianu izval končni padec vlade ali vsaj njeno rekonstrukcijo.

Argetoianu pri kralju

Bukarešta, 30. jan. Z. Finančni minister Argetoian, ki se je predvčerajšnjim vrnil v Bukarešto po enomesečnem dopustu, v katerem času se je mudil v inozemstvu, je bil sprejet pri kralju v avdienco. Argetoianu je izbrpno poročal o rezultatu svojih pogajanj v Parizu, Rimu in Londonu. Nato je obiskal ministrskega predsednika, profesorja Jorgo, kateremu je istokot referiral. Danes bo seja ministrskega sveta, na kateri bo Argetoianu obvestil svoje tovariše o rezultatu pogajanj v inozemstvu.

»Cuventule« javlja, da je predsednik Jorga izjavil v krogu svojih prijateljev, da bo po razgovorih, ki jih je imel 24. t. m. s kraljem, moral demisionirati. V vseh političnih krogih mislijo, da bo Argetoianu sestavil novo vlado, ne ve pa se, ali bo to koncentracijska vlada ali vlada narodne zveze.

O naši lesni krizi

Brezdvomno je sedanja svetovna kriza zadela v največji meri lesno stroko in z njo pretežni del našega prebivalstva. Današnje nevarno stanje, ko stoji ta nekdanj cvetoča veja našega narodnega gospodarstva svojem nevarnem propadu nasproti, nam razgalja v drastični luči vse dosedanje pregreške in posebno pomanjkanje organizacije, stanovske zavednosti, skupnosti in medsebojnega spoznavanja. Tako moramo danes že ugotoviti, da je ta panoga prepuščena — le malo organizirana — sama sebi in se ne more uveljaviti dovolj po svoji važnosti, niti doma pri kompetentnih faktorjih, niti na inozemskem trgu zaradi svoje razseplenosti. Vse to pa zaradi pomanjkanja organizacijske avtoritativnega skupnega nastopa, bodisi pri naših oblastvih, da pomorejo, kjer je pomoč nujna in možna, pri iskanju primernih tržišč za naše blago itd.

Kdor pa ve ceniti važnost lesne stroke, posebno za pretežno gozdnate banovine, si bo na jasnem, da je tu pomoč nujna in da ne smemo prepuščati te panoge svoji usodi in propasti, ker je tu investiranega preveč domačega kapitala in podjetnosti in ker bi z njo nastopilo tudi splošno obubožanje in bi bila spodrežana prosperiteta celokupnega prebivalstva. Stoletna domena skoraj izključno domačega prebivalstva, njegove marljivosti podjetnosti in solidnosti bi postala ob splošni obubožanosti le plen velekapitala in bojimo se v te stroki prav lahko italijanskega kapitala.

Težko, naravnost nevzdržno stanje razvidimo v nastale sedanje situacije na naših tržiščih:

Madjarska je popolnoma zaprta. Samo za le ima Dravska dolina okrog 12 milijonov dinarjev terjatev in se bori že več mesecev brezuspešno zaradi izplačila te, v današnjih časih ogromne vsote. Zaradi deviznih predpisov in neurejenih razmer je vsako trgovsko poslovanje nemogoče in obstoje zato nevarnost, da nam ta zlasti za Stajersko najvažnejši trg prevzame Avstrija in Romunija.

Italija daje vtil, da je sploh pred polomom. Konzum je skrčen na minimum in še ta je pod vplivom ruskega dumpinga. Nerazpoloženje v vodilnih krogih je nasprotno našemu uvozu in nacionalistična propaganda je stalno na delu v tem pravcu.

Grško, kjer smo si priborili kljub občutni romunski konkurenci dobro tržišče, nam zapira v veliki meri lastna konkurenca državnih podjetij. V zadnjem času so pa tudi devizne naredbe, ki onemogočajo trgovsko poslovanje.

Francija, ki je uvoz kontingentirala za Francijo, kakor tudi za Alžir, je za nas praktično brez pomena zaradi bosanske lesne industrije, ki nam ne le odvzema kontingent, marveč tudi ne moremo slediti nizkim cenam.

Južna Amerika je bila še pred dvema letoma naš veliki odjemalec. Danes ne krije več potrebe pri nas. Španija nam je faktično tudi zaprta. Persejektiv je tedaj obupna. Vse države, v katere smo izvažali, kontingentirajo uvoz in kaj to pomeni specielno za nas, nam predločuje razdelitev kontingenta za Francijo, kjer je bila za področje Zbornice za TOI v Ljubljani priznanih le dobra 1/10 celokupnega kontingenta.

Končno pa naj konkretne številke pokažejo, da je naša lesna trgovina življenja in upoštevanja potrebna.

Iz uradnih podatkov za leto 1929 vidimo, da imamo na področju Zbornice za TOI v Ljubljani 43% celokupne produkcije mehkega lesa, medtem ko jo odpade na področje sarajevske Zbornice le 30%. V naši banovini je 380 polnojarmlenikov (v Bosni le 280), okrog 2000 samice — vodnih žag (v Bosni le 179). Na našem področju imamo 139.000 gozdnih posestev, znatno večji letni prirastek, kakor n. pr. Bosna. Vendar pa moramo konstatirati, da se nas nikjer ne vidi in nikjer ne upošteva, dasiravno vsi pri nas lesna trgovina in industrija veliko večji etično in socialno nalogo, kakor pa n. pr. Bosna z nekoliko velepodjetji, ki so državna ali pa v rokah tujcev.

Ako vse to upoštevamo, uvidimo, da pride naša moč in naša veljava do izraza le v organizaciji. Le s prizadevanjem jakih organizacij bodo morali končno prej ali slej pristopiti k sanaciji te važne stroke.

V preteklem letu zaznamujemo v organizatornem pokretu vsekakor razveseljiv korak naprej, posebno z ustanovitvijo sekcij lesnih trgovcev pri trgovskih gremijih, teh pomembnih celicah našega trgovskega organizatoričnega gibanja. Delo teh gremijskih sekcij se osredotočuje pri Osrednji sekciji lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev kot osrednji predstavnici našega celokupnega trgovskega gibanja. Osrednja sekcija je ona, ki deluje na izboljšanje nevarnih prilik in smoteno deluje tudi na ureditvi izvoza lesa.

Večja lesno-industrijska podjetja so organizirana v lesnem oddelku Zveze industrijcev in naši gozdni posestniki imajo svoje šumsko združenje. Vse te organizacije, ki delujejo na obraniti in razvoju našega gozdnega in lesnega gospodarstva pa tvorijo »Gozdno-gospodarsko ekslektivno«, ki naj bo glasnik in propagator teženj našega celokupnega prizadevanja ter borec za pravice in upoštevanje te važne gospodarske stroke.

To kritično stanje, ki ga preživljamo, in ki grozi s popolnim upropastjenjem našega lesnega gospodarstva, mora vzbuditi v naših lesnih trgovcih zavest, da morajo združiti vse svoje sile v gremijskih organizacijah, dvigniti in ojačati delo v gremijskih sekcijah in podpirati stremjenja Osrednje sekcije, ki se kot neločljiv del Zveze trgovskih gremijev odločno zavzema za koristi te važne panoge.

Gozdno-gospodarska ekslektivna pozivlja zaradi tega vse gozdne posestnike, da prijavijo svoj pristop podružnici gozdarskega združenja ter da osnujejo gozdarske krožke v svojem okolišju; vse lesne industriale, da vstopijo v lesni odsek Zveze industrijcev. Vse lesno trgovstvo pa, da vneto sodeluje v pristojnih gremijih in njih sekcijah pod okriljem Zveze trgovskih gremijev.

»Gozdno-gospodarska ekslektivna v Ljubljani.

Belgrajske vesti

Belgrad, 30. jan. I. Snoci je bil sprejet proračun belgrajske občine. Stroški znašajo 358 mil. 391.548 Din, dohodki 353.560.372 Din.

Belgrad, 30. jan. I. Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije je imelo svojo redno odborovo sejo, na kateri je dr. Kravina referiral o potrebi sprememb v uradniškem zakonu ter stavil tudi konkretne predloge. Odbor je predloge sprejel in sklenil, da v teku tega tedna ukrene pri pravosodnem ministrstvu potrebne korake, da se zahtevane reforme tudi izvršijo.

Belgrad, 30. jan. I. Upokojena sta bila Viljem Novak, prof. na učiteljsku v Gospiću.

Belgrad, 30. jan. AA. Na podlagi člena 5 točke 5 zakona o takšah, je finančni minister opustil plačevanja take iz št. 1 takse tarife, rusko cerkveno občino v Belgradu in podporno društvo za gluhe in slihe deca v Ljubljani, za vse vloge in prošnje, ki jih pošljejo državnim oblastvom, izjemski take, ki jih pošljejo v civilnih pravnih.

Dunajska vremenska napoved: V nedeljo bo v največjem delu Avstrije še neizpremenjeno vreme. V severnem delu Alp je verjetno, da lepo vreme ne bo več trajalo dolgo.

Španija in Rusija

Prpriave za trgovsko pogodbo

Kvno, 30. jan. Iz Moskve poročajo: Španska vlada je sovjetom stavila predlog za sklenitev trgovske pogodbe. Politbureau komunistične stranke je sklenilo, da naroči komisarijatu za zunanje zadeve in komisarijatu za zunanjo trgovino, naj izdelata načrt za trgovinsko pogodbo med sovjeti in Španijo. Po dosedanjih predlogih naj bi Španija za sovjetke zgradila nekaj večjih trgovskih ladij, obratno pa je španska vlada pripravljena, da pošle kupuje nafto v Rusiji. Pri tem gre izključno za državno trgovino in ne za odnose privatnih španskih trgovskih firm s sovjetsko državo.

Omeniti je treba, da je ekslektivna komunistična internacionala že izdelala listo oseb, ki pridejo v poštev kot nastavljeni v različnih sovjetskih trgovskih komisijah, zastopstvih in delegacijah. Njihova naloga bo, da razvijajo v Španiji revolucionarno propagando. Število teh »nastavljenecv« znaša 120 do 130. Središče in izhodišče komunistične propagande ostane elejckoprej Barcelona, kamor kominterna pošilja tudi denar za propagando in sicer preko Pariza.

Zlasti je treba poudariti, da je kom. internacionala tokrat odbrala 30 »strokovnjakov« za širjenje brezboštva, ki bodo dodeljeni sovjetski trgovski misiji. V Moskvi smatrajo, da je najprej treba v Španiji zrušiti Cerkev, ki jo smatrajo še vedno za največjo in odločilno moč v državi. Razven tega upajo sovjeti, da bo v doglednem času mogoče s ponovnimi štajrki in pohodi proti cerkvam in samostanom stališče sedanje vlade do-

cela podkopati in jo z revolucionarno razpoloženiimi sindikati in komunističnim delavstvom vreči ter proglasi sovjetsko diktaturo.

Ugovor jezuitov proti razpustu njihovega reda

Madrid, 30. jan. V zbornici se je izvedla interpelacija radi razpusta jezuitskega reda. Radikalni socialist Battella je obžaloval, da cerkve in verska poelopja, ki so pripadala jezuitom, niso prešle v last države v javne svrhe. Battella se je skliceval na ustavo in zahteval, da se razpuste tudi drugi verski redovi. Protestiral je tudi proti temu, da nekateri kongreganisti privatno poučujejo verouk.

Naučni minister je v svojem odgovoru omenil, da bo tozadevno zakonodajo treba še popopolniti, o ostalem pa da naj se ne pritiska na vlado, ki bo že storila svojo dolžnost.

Jezuiti so pri civilnem sodišču vložili pritožbo proti dekretu, ki razpušča njihov red. Vloga zahteva, da naj se dekret toliko časa ne izvaja, dokler ne bo najvišje državno sodišče formuliralo svojih sklepov.

Madrid, 30. jan. tg. Španski jezuiti so sicer protestirali pri vrhovnem upravnem sodišču proti razpustitvi svojega reda, vendar pa že zapuščajo svoje samostane in šole. Večina se izseljuje v inozemstvo, oni pa, ki bodo stanovali v Španiji, bodo stanovali posamezno in privatno.

Moskva

Dopisnik londonskih »Times«, ki se je mudil v novembri 1930 v Moskvi in ki jo je po dobrem letu — h koncu 1931 zopet obiskal, je napisal članek v omenjenem vodilnem konservativnem listu o svojih vtisih.

Rdeča prestolnica je v zadnjem letu nekoliko napredovala. Leta 1930 sta v celem mestu bila tlakovana le Kremliki in Rdeči trg. Po vseh drugih ulicah pa so štrleli s tal ogromni kamni, ki jih je ločilo blato. Sedaj je pa že precej cest asfaltiliranih. Obiskovalec z dopadanjem ugotovi, da je kakoga pol tucatja trgovcev dalo umiti in očistiti izlozbe in okna, kar se po revoluciji še ni zgodilo. Toda razmerje razbitih sip in karlon-skih oken je ostalo približno isto.

Kolikor more opazovalec na prvi pogled presoditi, vste kakojših pred prodajalnami z živili niso več tako dolge. Morda zato, ker je vlada odpela »trgovske magazine«, kjer si morete nabaviti marsikaj »po znižanih cenah«. Lansko leto vam ni nič pomagalo, tudi če ste bili bogati kot Krez. Za denar niste mogli ničesar kupiti; edinole z nakaznico za živila. Toda topot je za 50 rubljev (1450 Din) že mogoče kupiti par čevljev, tudi brez dovoljenja komiteja. Za uradnika, ki zasluži 160 rubljev na mesec, ta privilegij seveda nima ničakega pomena. Pač pa za tiste, ki imajo sorodnike ali prijatelje v inozemstvu, ako od njih dobivajo tuje valute. Treba je namreč vedeti, da je sovjetom največ na tem ležeče, da dobe v deželo tuje devize. Zato nekateri veliki magasini prodajajo le za inozemske valute, kar si morejo privoščiti seveda le tuji turisti ali pa ljudje, ki dobivajo iz inozemstva denar v tujih valutah (uradniki in inženjerji, ki so zaposleni v Rusiji).

Toda med trgovci vlada tolikšen strah, da se bi bili osumnjeni zvez z »kapitalističnimi inozemci«, da je najbolje, da sami ne poskušate iti v trgovino, pač pa da pošljete kako staro, pogumno žensko, ki vam nakupi vaše potrebščine. Sicer vas trgovci ne bo vprašal po imenu, toda, kako naj pozabi toliko svojih trgovskih kolegov, ki so izginiti v ječah, ne da bi kdaj bilo mogoče rvedeti za vzrok.

Koncem novembra (1931) so cene v »trgovskih magazinih« nekoliko padle. Nasprotno pa so cene v hotelih zvišale. Krožnik juhe stane poldrugi rubelj (43 Din), vrček piva 2—3 rublje (ca 60 Din). Za turisti — tudi za Angleža s funti, je URSS najdražja dežela na svetu. Toda, treba je tudi priznati, da boljševikom ni mnogo ležeče na tujstem dotoku. Kdor jih običe in hoče videti, stori to na lastni riziko in lastno nevarnost.

Velika zmaga kršč. soc. delavstva v Vevčah

Vevče, 30. jan.

Ob splošnem zanimanju vsega papirniškega delavstva so se danes vršile volitve obratnih zaupnikov. Pričakovano se je že poprej velika zmaga krščansko-socialnega delavstva, organiziranega v Jugoslovanski strokovni zvezi, vendar je le malo kdo pričakoval tako visokega številčnega razmerja in da se bo druga lista morala zadovoljiti le s kolončkom. Umovno je torej, da je skoraj vse delavstvo sprejelo izid z velikanskim navdušenjem. Od 503 volivcev se je volitev udeležilo 446. Prva lista Jugoslovanske strokovne zveze je dobila 396 glasov in 7 mandatov, druga lista Narodne strokovne zveze pa je dobila 49 glasov in (s kolončkom) 1 mandat. Izvoljeni zaupniki so: s prve liste: Kerol Pinter, Henrik Zotler, Avgust Govše, Edvard Resek, Ivan Pangračič, Jakob Kukulica in Alojzija Oovirk. Z druge liste pa je izvoljen Jakob Zulovec.

Ko je delavstvo zvečer izvedelo za izid volitev, je izbruhnilo med njimi veliko veselje in delavstvo je z velikim navdušenjem izražalo svojo voljo po složnosti v skupnem nastopu za skupne pravice delavstva.

Zagonezna smrt Slovence

Belgrad, 30. jan. I. Danes so našli mrtvo v svojem stanovanju Slovenko Milica Kralj. Policijske poizvedbe niso moge ugotoviti, če je deklet, ki je bilo delj časa brezposelna, umrlo naravno smrti, iz lažne volje ali po tuji roki. Polcija je nocoj prišla na sled nekemu misterioznemu človeku, katerega aretacija se bo kmalu zgodila. Slovenke, ostanite doma!

Pogreb Joanovića

Belgrad, 30. jan. I. Danes je bil pri nekem profesorju dr. Joanovića, ki je fragilno končal svoje življenje pred dvema dnevi. Pogreba se je udeležil kraljev zastopnik, nadalje zastopniki vseh števili njih vojaških in univerzitetnih oblasti ter številni akademikov in svečeniki. Ob odprtem grobu so se poslovili od rajnega domači in inozemski udeležniki. Do solz je ganil vse prisotne poslovilni govor dijak Pavla Trblina, ki se je v imenu akademikov poslovil od tega neopozabnega ljubitelja mladine.

Zahteve mlinarjev

Belgrad, 30. januarja. AA. Na državni konferenci zastopnikov mlinarske industrije, trgovskih mlinov in mlinov na merico, ki so zastopani v Jugoslovanski zvezi mlinov v Zagrebu, v Zvezi mlinov v Belgradu, v Mlinarski zadrugi v Belgradu, v Zvezi slovenskih mlinov v Ljubljani, v Zadruzi srednjih in malih mlinov v Zagrebu, in mnogih drugih lastnikov mlinov izven navedenih organizacij, ki se je vršila v Belgradu v dvorani industrijske zbornice, so bili sprejeti tile sklepi:

1. Svobodna trgovina s pšenico in pšenično moko v Jugoslaviji naj stopi v veljavo najkasneje do 15. februarja 1932. Z uveljavljenjem svobodne trgovine se morajo odškodovati mlinci za vse tiste zaloge, za katere so prej plačali odškodnino.

2. Monopol izvoza pšenice in moke naj ostane v veljavi do konca te kampanje, to je do 30. junija 1932.

3. Za pokritje izgube pri izvozu naj država pobere od mlinov: a) določen odstotek prodajne cene vseh vrst moke kot izredni davek na mletve do 30. junija 1932, ali pa b) naj povsodno obremenjuje mline po njihovi tehnični kapaciteti in po določeni lestvici.

Obenem se naproša kraljevska vlada, da se pozovejo k Privilegirani delniški izvozni družbi na stalno sodelovanje zastopniki mlinarske industrije.

O teh sklepih je posebno odposlanstvo obvestilo gg. ministra za trgovino in industrijo in kmetijskega ministra.

Izvoljen je bil pododbor z nalogo, da obširno izdelata sklepe pod točkama 3a) in b).

Potujoča kmetijska razstava

Belgrad, 30. januarja. AA. Kmetijska potujoča razstava in šola, ki jo organizira kmetijsko ministrstvo skupno s prometnim ministrstvom, je končana. Vsa dela pri ureditvi 23 vagonov so se izvršila v železniški delavnici v Smederevu. V ponedeljek 1. februarja bo garnitura vlaka izročena upravi razstave, ki bo skupno s strokovnimi referenti takoj začela intenzivno delo za nolanje ureditev razstavljalnih vagonov in ureditev razstavljalnih predmetov po posameznih kmetijskih panogah. Ta dela bodo končana do 12. februarja.

Svečana otvoritev kmetijske potujoče razstave in šole bo v nedeljo 14. februarja ob 10 dopoldne na železniški postaji v Belgradu. Razstava bo odprta dva dni in tedaj bodo imeli ne samo belgradski meščani, nego tudi kmetje iz okoliških vasi priliko ogledati si to veliko razstavo, ki je prva te vrste v naši kraljevini.

Nato bo razstavljalni vlak krenil po programu na vojno v vardarsko in moravsko banovino.

Vsi zastavljeni predmeti, ki so dozdaj prijavljeni potujoči kmetijski razstavi, morajo biti v Smederevu najkasneje do 8. februarja in se na poznejše pošiljke ne bo moglo več ozirati.

Vsa pojasnila daje tajništvo potujoče razstave, palača prometnega ministrstva, soba št. 238 in po lokalnem telefonu št. 510.

Priprave za pravniški kongres

Belgrad, 30. jan. I. Jutri se vrši sestanek pripravljalnega odbora za kongres jugoslov. pravnikov in za vseslojavni pravniški kongres. Jugoslovanski pravniki, ki dokazujejo zelo živahno gibanje, so izrazili željo, da se naj bodoči kongres vrši v Splitu ali pa v Dubrovniku. Sestanka se bo udeležil tudi češkoslovanski odposlanec, in sicer z namenom, da se pripravi sporazum za bodoči vseslojavni kongres pravnikov, ki bo v Bratislavi. Predsednik pripravljalnega odbora je dr. Kumanudl, podpredsednik pa Jugoslovani dr. Arangjelović. V odboru so še dr. Perić, dr. Potica, dr. Lepajne, dr. Subotić, dr. Urban in pa dr. Vojković.

Češkoslovski poslanik obolel

Belgrad, 30. jan. I. Iz češkoslovanskega poslanstva poročajo, da je češkoslovanski poslanik dr. Flieder nevarno obolel. Temperatura je že nekoliko dni stalno zelo visoka. Vsi Belgradčani gojijo velike simpatije do priljubljenega poslanika. Nj. Vel. kralj je naročil, da se mu dnevno poroča o zdravstvenem stanju dr. Flideria.

Posestva

Beseda samo 50 par

Hišo

dvodružinsko, v bližini sv. Jožefa, kupim Ponudbe na upravo Slovenca pod »Dvodružinska št. 893«.

Hišo v Sloveniji

v bližini železniške proge z dvema sobama in nekaj zemlje kupim. - Ponudbe na Sauer Florian, Kula, Dunavska banovina.

Naprodaj

dvanadstropna trgovska hiša v Celju — lepa hiša s pekarno — 140.000 Din. Mlin in posestvo v Savinjski dolini — 90.000 Din. Karol Breznik, Celje, Frankopanska 1.

Kupim posestvo

hišo, v kateri je vpečena trgovina in gostilna, za ceno od 100 do 200.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Na deželi« št. 804.

Nova vila

v večjem promet. kraju na deželi naprodaj. - Vprašanja pod št. 751 na upravo »Slovenca«.

Majhno hišico

na deželi, blizu Celja, kupim in plačam takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1099.

Ugodna priložnost

za nakup stavbišč. Na Kodeljevem se je izvršila nova parcelacija v izmeri 50.000 m². Prodajo se parcele od 400 do 35.000 m². Cena je po legi in površini od 30 do 50 Din za m², s takojšnjim prepisom. V plačilo se vzamejo tudi vloge od dobrih denarnih zavodov. - Informacije se dobe v Kodeljevem gradu vsak dan od 13 do 15.

Hišo

z gospodarskim poslopjem in vrtom, pripravno za trgovino ali obrt, po ugodni ceni prodaja Jakob Fojkar, Skofja Loka — Spodnji trg 22.

Naprodaj hiša

v priročni tu velike sobe, kuhinja, shramba, veranda, polovico podkleteno, v mansardi še ena soba, velik zelenjadni vrt z ograjo, tik okrajne ceste, blizu cerkve, 20 minut od postaje proge Maribor — Brezno. Potreben kapital 50—60.000 Din, eventualno v hranilnih knjižkah. Pripravno za upokoje, ki bi imel letoviščarje. Ponudbe pod »Ugoden nakup« na podružnico »Slovenca« v Mariboru.

Štiri posestva

imam naprodaj. Kupci dobijo pojasnila pri: Srebot, p. Sv. Križ pri Litiji.

Prodaj hišo

sredi velikega trga Cerkev, priljavno za vsako obrt. V hiši se nahaja vodovod in elektr. razsvetljava, poleg je tudi zelenjadni vrt. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1051.

Lepo posestvo

v lepem kraju, 20 minut od Novega mesta se prodaja. Posestvo obstoji iz novega gospodarskega poslopja, hiše in kozolet. Hlev obokan, svinjaki moderni betonirani itd., posestvo vse skupaj v bližini doma. Plačilni pogoji ugodni. Vzame se tudi hranilna knjižica. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1045.

Enonadstropno hišo

z vrtom, prodaj. Bila bi najbolj primerna za kolarja, ker stoji poleg kovačnice in v treh sosednjih vaseh ni omenjenega obrtnika. Oddaljena je 2 uri od Skofje Loke, v selški dolini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hiša« št. 1009.

Pekarno

prometno, blizu cerkve in postaje, kupim za ceno do 150.000 Din proti takojšnjemu plačilu. Dopise z natančnim opisom je poslati na podruž. »Slovenca« v Celju pod zn. »Pekarna«.

Stavbna parcela

v Kozeljcu, 550 m², krasna, pravokotna, ob glavni cesti, elektriki in vodi, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Posestvo

v trgu Muta ob Dravi naprodaj 14 orala, zidana dvostanovniška hiša, voda v kuhinji, električna luč, gospodarsko poslopje, primerno za rokodelca ali upokoje. — Cena 68.000 Din. Poizve se pri lastniku Ignacu Jevšenaku, Slov. Končice.

Vila v Ptuj

novo zidana, z električno napeljavjo, dvostanovniška, za 95.000 Din naprodaj. Poizve se v podružnici »Slovenca« v Ptuj.

Manjše posestvo

v okolici Celja — kupim. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Trbovlje pod »Upokoje« št. 1203.

Nova hiša

z malim vrtom ugodno naprodaj. Poizve se v gostilni Zadnikar, Brdo pri Viču.

Hišo v Zagrebu

tik drž. kolodvora prodaj. V hiši je gostilna. Zemljišča, kdor nanj re-flektira, 100 sežnjev za skladišče lesa vsake vrste; hipoteke se mora prevzeti 80.000 Din. Cena 260.000 Din. — Pojasnila: Mirko Pek, Bednjanska 9, Zagreb.

Hotel v Splitu

naprodaj. — 40 moderno urejenih sob, lepa restavracija. — Informacije pri Putniku, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

Enodružinsko hišo

prodaj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nova« št. 1239.

10 stavbnih parcel

po 22 Din m², četrt ure od Kolinske tovarne, naprodaj. Poizve se v gostilni Sventner, Smartinska cesta.

Kupim hišo

v kateri se nahaja trgovina z mešanim blagom, kakor tudi lesna trgovina. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Posestva

od 3 do 150 oralo prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Gostilne

metne in deželne prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Hiše, pekarije,

mline, žage, trgovine, gostilne s poslojem, tovarno za sadnico, vodne moči — prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Malo posestvo

ali enodružinsko hišo z vrtom vzajem v najem. Ponudbe poslati na oglasni oddelček »Slovenca« pod šifro »Dolenjsko« št. 1273.

Stavbna parcela

v Zeleni jami naprodaj. Korosčeva ulica 14, podstrešje.

Manjšo vilo

ali lepo hišo z vrtom v gorenjskem letovišču kupim in plačam takoj. Ponudbe pod »Vila« št. 1293 na upravo »Slovenca«.

V najem

se odda s 1. julijem trgovski lokal s stanovanjem v Polhovem gradu. Pisane informacije: Novak Ivan, Ljubljana, Glinška 5.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srečke delnice,

obligacije kupuje Uprava »Merkur« Ljubljana — Selenburgova ulica 6 II nadst.

Šivalni stroj

star, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Šivalni stroj« št. 1133.

Bukova drva

suha, zdrava, ter bukovu oglje, kupujem na vagon. Ponudbe s ceno in plačilnimi pogoji upravi »Slovenca« pod značko »Bukova drva« št. 1006.

Solne vreče

vsako množino, kupimo. - Ponudbe z navedbo cene pod »Sol« št. 387 na upravo »Slovenca«.

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno

zlatu kupim po najvišjih cenah CERNE, tuvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Kupim kože divjačine

izvzemši najže — po najvišjih cenah. — Pridem osebno prevzemati. Pisane ponudbe samo do 2. februarja na naslov: Körner, p. A. »Merkur«, Maribor, Melska c. 12.

Suha bukovina

in gabrova prvovrstna drva večje in manjše množine kupujem. Ponudbe pod »K-1876 na Inter-reklam, Zagreb, Masarykova 28.

Motorno kolo

dobro ohranjeno, od 300 do 400 cm, kupim. Naslov Klammer, Dolenjasko, p. Cerknica.

Kupim jabolka

tudi male množine. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cena« 1246.

Motor na nafto

ca 5 HP, kupimo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1214.

Plašče (pneumatiko)

od osebnih avtomobilov, izrabljeno, kupim vsako množino. — D. Pačnik, Laško.

Tovorni avto

že rabljen, toda samo izpod 15 tisoč km izvršene proge, 2000 kg nosilnosti, dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe pod »Tovor« št. 1286 na upravo »Slovenca« do 10. februarja 1932.

Dobrega čuvaja

mladiča ali do leta starega volčjaka, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« po možnosti s sliko pod »Resen kupec« št. 1280.

Prodajmo

Beseda samo 50 par

Klavir

prodaj po ugodni ceni. Bajde, Gosposvetska cesta 12, dvorišče.

Jedilnica

nova, moderna, orehova, naprodaj. Plača se lahko s hranilno knjižico. Trafika Valenta, Ljubljana, Miklošičeva 14.

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Volno za modroce

zelo poceni prodaja: Sege, Cankarjevo nabrežje 5/1.

Sube hruške tepke

za jelo in žganjekuho — prodaja najceneje Peter Setina, Sevnica o/S.

Puške

risanica za kroglo, kal. 8 mm in dvocevka, grener, brezdimna, kal. 16, fino noseči — naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Žimo

za modroce od najcenejše do najfinije po tovarniških cenah prodaja Sever Rudolf Marijin trg št. 2.

Prodaj

dobro vpeljano glavnico in trgovino čevljev, najboljši prometna točka zagrebškega centra, s tovarniškimi stroji ali vsako zase. Sprejem tudi jamstvo, hranilno knjižico ali menjaj za primerno posestvo na deželi. Več pove Jamšek, Zagreb, Kraljice Marije 11, prtlj. desno.

Puhasto perje

čisto, čehano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg v čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštnem povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perla

Gojzerce

na obroke »TEMPO«, Salendrova 6 (pri Kraju Gosposke levo)

Lanene tropine

prvovrstne kakovosti, 37-38%, mleto, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni olia Hrovat & Komp., Ljubljana.

Čebelarji!

Vse čebelarске potreščine kupite najceneje v trgovini FR. STUPICA, železnina in zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1.

Zaročne in poročne

prstane v modernih oblikah, nudi po najnižjih cenah A. Stumpf, zlatar v Mariboru, Koroska c. 8. Staro zlato kupi ali zamenja.

Za vaš sadovnjak

in vrt nudimo visokodelno in prtično sadno drevje odlične kakovosti. Drevesnica Jelen, št. 11, Velenje.

Velika izbira

barbenov in flanel po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21.

15.000 kg dobrega sena

po 75 par za kg, prodaja Jožef Dolinar, Ločnica 5, p. Medvode.

Gramofon Columbia

prodaj. Gasilska 8, Siska.

Posodo

kakor vso kuhinjo, opremo in porcelan kupite najceneje pri Jeklo, Ljubljana, Stari trg.

Prodaj

več lepih kanarčkov, dobrih pevcev, po najnižji ceni. Franc Zun, Stanežiče 47, št. Vid.

Ogledalo

112 cm visoko, 60 cm široko, s širokim okvirom, primerno za krojače, modistinje, šivilje, se poceni prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1093.

Kislo zelje

po 2, repo po 1,75 Din za kg dobavlja po naročilu Homan, Moste, Marnečičeva 3.

Klubuke

žametne in vsakovrstne druge, ima po zelo nizkih cenah — že od 28 Din navzgor — v zalogi trgovina Metod Senčar v Ljutomeru.

Postelje, omare,

mizo, zimski suknjič, dobro ohranjeno, ceno naprodaj. Slapničarjeva 12, Vodmat.

Pohištvot

Kdor si želi nabaviti pohištvo, moderno in solidno izdelano, naj si pred nakupom ogleda zalogo pri Matiji Andlovic, Komenskega 34. — Spalnice, pleskane, 2500 Din; kuhinje 1000 Din.

Čevlarski mojstri

Singer levoročni stroj, skoro nov, prodaj za Din 1.900. Zibertova 28, desno.

Radio slušalke

nove, lahke, 4000 ohm, prodaj za 45 Din. Drenik, Ljubljana, Drenikov vrh.

Šivalni stroj

Singer (okrogel čolnček), prodaj za 900 Din. Zibertova 28, desno.

Več elegant. spalnic

ceno naprodaj. Andlovic, Skofljica.

Konj

v šestem letu, brezhiben, 16 visok, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Motorno kolo BSA

349 cm³, brezhiben, tipa 30, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Gosje puh perje

skubljeno, letošnje, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1249.

Stroj za mešanje testa

(Knetmaschine) — skoraj nov, poceni prodaja trdka »Orient«, Ljubljana, Dunajska cesta 14.

Pletilni stroj

št. 8, 50 dolg, poceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1191.

Otroški voziček

s peresi, dobro ohranjen, poceni naprodaj v Vižmarjih št. 47.

Foto-aparat kupim!

Poceni pa prodaj: Pneumatiko 720 X 120 in vse ostale dele avtomobila. Aljančič — Bistrica-Podbrezje.

Jabolka

lepa, razpošiljam — kg 2 Din. Pačnik, Laško.

Jajce 80 par

na drobno. — Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Žgano kavo

vedno svežo, najfiniši čaj, rum, specerijo sploh, železnino, semena, delikatese, priporočila Josip Jagodic, Celje, Glavni trg, podružnica Matija Gubčeva ulica 2.

Pozor ličarji,

pleskarji, nizarji! Prodajmo nov, še skoraj nič rabljen komplet oršilec (Spritaparar) za ličanje. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod 1220.

Poceni prodaj:

tri letnike »Ljubljanskega zvonca«, dva »Mladike«, Latinski slovar in »Vstajenje« (novi). Albin Pogar, Zagata 2, Ljubljana.

Golobe

boljše pasme, zajce belgije, rekse črne in druge kanarčka prodaja Josip Devetak, Ljubljana, Selenburgova 4.

Obrt

Beseda samo 50 par

Domače mline

in mlinске stroje izdeluje poceni Ivan Čretnik, Sv. Jurij ob juž. žel.

J Kodak

tvornica inkubatorjev, temerin. Zastopstvo: »Agro« k.d. /agreb

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32

Priporočam staro znano gostilno

„KOSER“

na GLAVNEM TRGU V CELJU — sedaj

ZUMER

Točim vina iz lastnih goric po 8 Din, izbrana prava vina po 12 Din, stari lutomerčan po 14 Din, čaj z domačo slivovko po 3 Din. Imam na razpolago za prenočišča 25 krasno opremljenih zračnih hotelskih sob, cena z eno posteljo 15 Din, z dvema posteljama 30 Din. V hiši lastna mesnica s prvovrstnimi volji. Zagotavljam ceneje obiskovalce ter goste, da se bom vsestransko potrudil postreči z dobro kuhinjo. Priporočam se vsakomur, kdor pride v Celje, da na te vrstice ne pozabi. Za obilno udeležbo se priporoča Zumer.

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje Veletrgovina žito in moko. A. VOLK LJUBLJ

Moške in dam-
ske čevlje po
meri točna in
solidna postrežba

S. PICELJ
STROKOVNA ČEVLJARSKA DELAVNICA
NOVO MESTO
SEIDLOVA CESTA (LOČENSKA CESTA)

Popravila vseh
vrst čevljev —
specijalna po-
pravila galoš

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

mizarskih del

za objekt III. v Beethovenovi ulici v Ljubljani.

Proračun, razpis in načrti se dobivajo od 1. februarja dalje med uradnimi urami pri podpisnem zavodu v Gledališki ulici 8 v Ljubljani.

Oferte je vložiti do 10. februarja 1932 do pol 12. ure opoldne pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščence
v Ljubljani.

Ha! Ha! Ha!

Veselimo se v pustnem času

in nabavimo si:

gramofon, radioaparat, športne potreb-
ščine in plošče pri

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI
LJUBLJANA - Miklošičeva c. 20

Velika izbira!

Poceni in dobro

kupite ure, zlatino in srebr-
nino pri svetovnoznani trdki

H. SUTTNER
LJUBLJANA 2

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana
tovarna ur v Švici.

Razpošilja se na vse
kraje Evrope, Amerike,
Afrike, Avstralije in
Azije.

Velika zaloga ur z nam-
kami Glashütte, J. W. C.

Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines,
Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki
ilustr. cenik zastoj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

Vilo ali hišo

z večjim vrtom, primerno za letovišče, event.
manjše posestvo z dobro ohranjeno stanov. hišo

kupim

na Gorenjskem med Kranjem in Bledom, naj-
raje v bližini Radovljice za ceno ca 80.000 Din.

Ponudbe na upravo Slovenca pod
Poletje št. 1122.

Tordka F. I. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29

naznanja, da je cene belemu blagu znatno znižala,
n. pr.: Platno za kapne prvovrstne šir. 180 cm
24 Din, platno za rjuhe, dvojna šir. od 15. najboljše
24 Din. Šifoni od 7.50 naprej, najboljši 11.50 Din,
bela kontenina za perilo od 6.50 naprej, najboljša
10 Din, rujava kontenina od 5.50 naprej, najboljša
9 Din. Barvasto blago za damsko perilo od 9 Din
naprej. Enako so znižane cene tudi oxfordov,
cefirjev, kambriku in sploh vsemu bombaž. blagu.

Pozor!

Pozor!

Cenjenemu občinstvu najviljudneje naznanjam,
da otvorim v ponedeljek dne 1. februarja
staroznano

gostilno „na Friškovicu“
(v Haiferjevi hiši).

Poleg dobrih miznih in toplih prigrizkov bom
postregel cenjenemu občinstvu z najboljšo
pijačo!

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča:
Stanko Grčar, gostilničar
Prisojna ulica št. 5

Ogledala, brušena in nebruš. stekla,

šipe za izložbe, automobile itd. marmorsteklo priporočajo
tovarne ogledal in brušenega stekla

„KRISTAL“ d. d.

Centrala: Maribor, Koroška c. 32, Podružnice:
Ljubljana VII, Medvedova c. 38 Split, Zrinska ulica 6.

OTVORITVENO NAZNANILO!

Dovoljujem si cenj. občinstvu vljudo naznaniti, da sem kot
dolgoletni mehanik trdke Ivan Legat v Mariboru, otvoril
v Vetrinski ulici št. 7 (prej čistilnica „Ideal“) **LASTNO**

POPRAVILNO DELAVNICO ZA PISALNE IN ŠIVALNE STROJE

Moje vestranske izkušnje v tej stroki jamčijo za solidno
delo, točno postrežbo kakor tudi današnjim razmeram pri-
merne cene. Priporoča se

Telefon 2775

Franc Kelbič mehanik
MARIBOR, Vetrinska ul. 7

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. **V Celju** reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš
nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Je-li Vaš NOS grd?

Zakaj si grenite življenje zaradi nepega nosu? Z našim patentiranim aparatom za
oblikovanje nosu „ORTHODOR“ odpravite sigurno in takoj vsako kaženje nosu kakor
skriviljen, debel, širok,
sedlast, top nos, i. t. d.
Uspeh in neškodljivost
zajamčena. — Izredno
prikladen za dame ka-
kor tudi za gospode in
otroke. Zdravniki odlič-
no ocenjujejo ta aparat.
Cena 50 Din. **RDEČICA**
NOSU IN OB. AZA vas
zelo kazi. Mora li to biti?
Proti taki rdečici je po-
ca plešavost in prerano osivenje. Cena 33 Din. — Originalne preparate **SCHRODER-
SCHENKE** pošilja po povzetju (poštuna 12 Din) ali proti vplačilu v naprej (poštuna
6 Din) samo depa za Jugoslavijo „O n NIA“ odd. J/6 Zagreb, Draškovičeva 27.

Zahtevajte brezplačen ilustrirani cenik!
Ne sprejemajte povorb. — Originalni Schröder-Schenke preparati uživajo svetoven
službo in imajo 35-letno preteklost. Srečujemo preprodajalce v večjih mestih

Inserirajte v „Slovenca“!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik,
Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu